

Hazánk

A KERESZTÉNYDEMOKRATÁK LAPJA • ALAPÍTVÁ 1945-BEN • 2022. OKTÓBER

Ahol a hősokeket nem felejtik, ott mindig lesznek újak

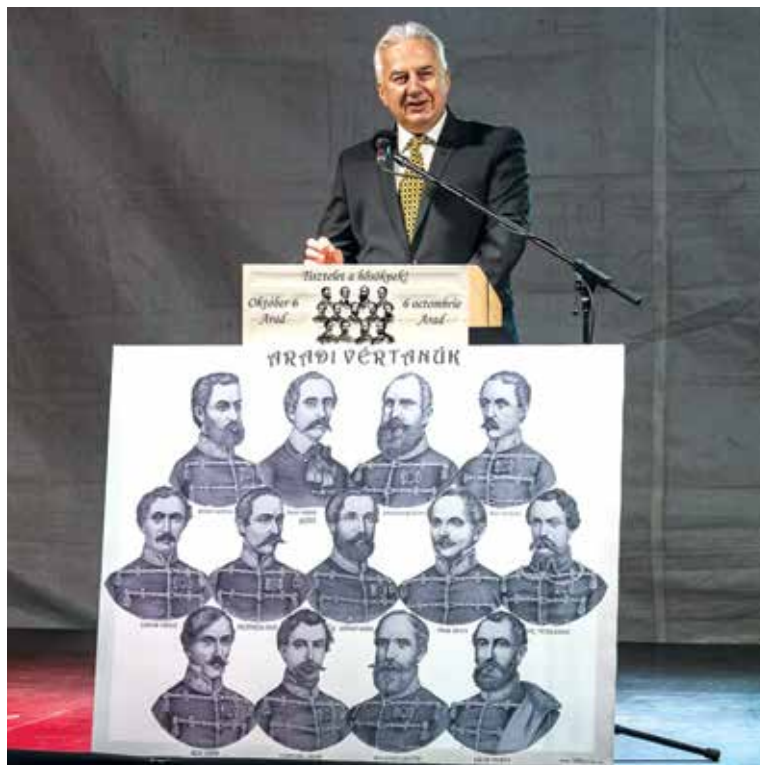
Magyarország miniszterelnök-helyettese az aradi Szabadság-szobornál az aradi vártanúk emléknapiján tartott megemlékezésen mondott ünnepi beszédet.

Úgy vélte: 173 évvel ezelőtt olyan visszavonhatatlan és kitörölhetetlen esemény történt Aradon, amely a Habsburg-dinasztia és Magyarország közötti nyilvánvalóan szükséges kiegyezést mintegy húsz évvel elodázta. „A magyar törekvéseknek akkor is az európai nagyhatalmak vetettek gátat” – állapította meg arra az osztrák-országi szerződésre utalva, amely alapján az orosz hadsereg is a magyar szabadságharc ellen vonult fel.

A nagyhatalmi politika változására bő harminc évet kellett várni, mígnem azok a bizonyos törekvések Ausztria 1866-os kőniggrätzi vereségével kerülhettek újra napirendre – állapította meg **Semjén Zsolt** (képünkön).

A miniszterelnök-helyettes beszédében annak a pillanatát vilantotta fel, hogy az 1848-49-es forradalom és szabadságharc levere után a kezdeti tilalom ellenére is miként tört utat magának a forradalomról és a vértanúkról való megemlékezés.

A KDNP elnöke nyomatékosi-

totta: Aradnak kiemelt helye van az emlékezésben. „Mi sem szemlélteti ezt jobban, mint hogy ma is, 173 évvel a gyászos eseményeket követően a Kárpát-medence minden részéről összegyűltünk és hálás szívvel gondolunk vértanúinkra, a magyar függetlenség és szabadságharc hőseire. Ahol a hősokeket nem

felejtik, ott mindig lesznek újak” – zárta beszédét Semjén Zsolt.

Kelemen Hunor, a román kormány miniszterelnök-helyettese magyarul és románul is elmondott beszédében szintén kitért az emlékeztetpolitika kérdéseire. Október 6-át a nemzeti emlékeztet legbonyolultabb napjának nevezte, amely

gyásznapi is, amikor a forradalom mártírjaira emlékezünk, de ünnep is, amikor a több évtizedes késéssel győzedelmeskedő forradalmat idézzük, Aradon pedig az évtizedeken át rejtgetett Szabadság-szobor kiszabadításáról is meg kell emlékezni.

Az RMDSZ elnöke arra is kitért, hogy a közelünkben zajló háború megmutatta: a béke, akárcsak a szabadság, nem nyugalmi állapot. Ezekért tenni kell.

„Ha van ma dolgunk, ha van tennivalónk, akkor az éppen ez: megőrizni a békét, megőrizni a szabadságot. A kettőt együtt. És akkor lesz lehetséges az emberhez méltó élet!” – jelentette ki a politikus.

Calin Bibart, Arad polgármestere azt hangsúlyozta beszédében: a tábornokok emléke él, míg évről évre ezrek jönnek el a városba, hogy az áldozatokat felidézék.

Az aradi megemlékezések sora délután a vesztőhelyen gyászszertartással és koszorúzással kezdődött. A minorita templomban tartott gyászmisét **Felföldi László** pécsi megyéspüspök celebrálta. A Szabadság-szobornál a koszorúzást fáklyás felvonulás követte.

Semjén Zsolt teljes beszéde a 8. oldalon olvasható

A szankciók Európának jobban fájnak, mint Oroszországnak

Földi László, a KDNP országgyűlési képviselője október 4-én a parlamentben napirend előtt bírálta az elhibázott brüsszeli szankciós politikát, ami miatt a szlovák kormányfő már államcsődtől tart.

Földi László megjegyezte: az Európai Bizottság elnöke újabb szankciós csomagot jelentett be. Szólt a kőolajimport beszüntetéséről és arról, hogy már szemet sem vesznek Oroszországtól az európai országok. Szerinte a kőolajimportra kivetett szankcióval Brüsszel semmit sem ért el, Oroszország ugyanis Ázsiában talált magának másik piacot.

Leszögezte: a szankciók Európának jobban fájnak, mint Oroszországnak, Brüsszel mégis újabb szankciók kidolgozásán töri a fejét. Földi László az azonnali béketárgyalások szükségességére hívta fel a figyelmet.

Menczer Tamás, a Külgazdasági és Külügyminisztérium államtitkára bírálta a baloldal azon állítását, hogy nem a szankciók felelősek az inflációért, a magas energiaárakért. Szerinte a baloldal is tudja, hogy ez nem igaz. Ha eltörölnék az energetikai szankciókat és nem lebegtetnének újabbakat, azonnal megfelelődnének az árak – jelentette ki. Hangsúlyozta azt is, hogy a kormánynak nem erkölcsi kötelessége olyan szankciókat támogatni, amelyek romba döntenek a magyar gazdaságot, inkább meg kell védenie ezekkel szemben az embereket.

Szólt a nemzeti konzultációról, mondván: a magyar kormányt érdekli az emberek véleménye. – Európa energiaválságban szenved, a Gazprom közben rekordnyereséget ér el – emlékeztetett az államtitkár.

Juhász Hajnalka: A kormány a béke és a biztonság kultúráját képviseli

A baloldal nem támogatta a magyar családokat védő rezsicsökkentést, de igent mond az energiaválságot okozó szankciókra – jelentette ki Juhász Hajnalka, a KDNP országgyűlési képviselője az Európai Bizottsággal való megegyezés érdekében szükséges törvényjavaslatok bizottsági jelentéseiről és összegző módosító javaslatairól szóló vitában október 3-án a parlamentben.

Fotó: MTI / Kovács Tamás

Juhász Hajnalka (képütkön), a KDNP országgyűlési képviselője szerint hét uniós szankciós csomag után számot kell vetni, ugyanis a szankciók Oroszországnak 158 milliárd euró bevételt jelentettek és ebből az európai uniós polgárok 85 milliárd eurót fizettek ki. Ezért nevezte fontosnak Európában elsőként megkérdezni az emberek véleményét a szankciókról, amelyekről a kormány nemzeti konzultációt tart.

A baloldal nem támogatta a magyar családokat védő rezsicsökkentést, de igent mond az energiaválságot okozó szankciókra – mondta. Jelezte: a magyar kormány az EU-ban a béke és a biztonság kultúráját képviseli.

Menczer Tamás, a Külgazdasági és Külügyminisztérium kétoldali kapcsolatokért felelős államtitkára válaszában felhívta a figyelmet arra, hogy a kormányt döntéseiben mindig a magyar emberek érdekének képviselője vezérli.

A baloldalon és a nemzetközi politikában lenézik a nemzeti konzultációt – jegyezte meg. Hozzátette: a kormány álláspontja világos, sorsfordító kérdésekben egyetértési pontokat akar létrehozni, lehetőséget adni a magyaroknak arra, hogy kifejezzék véleményüket.

Fülöp Attila: Több mint 57 milliárdra pályázhatnak megváltozott munkaképességűeket foglalkoztató cégek

A kormány 57,2 milliárd forintnyi bér-dologi támogatást nyújt a rehabilitációs akkreditációs tanúsítvánnyal rendelkező gazdasági társaságoknak – jelentette be a Belügyminisztérium gondoskodáspolitikáért felelős államtitkára, a KDNP politikusa a közelmúltban Budapesten.

Fülöp Attila a KÉZMŰ Közhasznú Nonprofit Kft. telephelyén tartott sajtótájékoztatón közölte, hogy mintegy 400 ilyen céget tartanak számon. Ezek számára írták most ki a megváltozott munkaképességű emberek 2023-as, rehabilitációs célú foglalkoztatásának támogatására vonatkozó pályázatot, amely megkönnyíti a gazdasági tevékenységüket.

Az államtitkár azt mondta, hogy az elmúlt években folyamatosan nőtt a felkínált összeg.

A kormány nagyjából 33 ezer megváltozott munkaképességű ember foglalkoztatását támogatja mintegy 1100 telephelyen szerte az országban – emelte ki.

Fülöp Attila hozzátette, azt akarják, hogy mindenkinek legyen állása, aki szeretne dolgozni. Megjegyezte, hogy már minden második megváltozott munkaképességű ember dolgozik. Ebben üzleti megfontolás és szolidaritás egyaránt megnyilvánul – mondta. A támogatásra október 30-áig pályázhatnak a

cégek a fővárosi kormányhivatalnál elektronikusan – közölte az államtitkár.

Fülöp Attila úgy értékelte, hogy az ukrajnai háborúra tragikus európai uniós válasz született az elhibázott szankciós politika képében. Az energiaárak növekedése a megváltozott munkaképességű embereket foglalkoztató cégeket is sújtja, ezért a kormány fokozottan segíti ezeket a vállalkozásokat – hangsúlyozta.

Nacsa Lőrinc: A kormány továbbra is a megvédi a magyar embereket a migrációtól?

A migrációról, valamint a magas rezsiköltségekről is szó volt az interpellációk során az Országgyűlés október 3-ai ülésén.

Nacsa Lőrinc (képütkön), a KDNP országgyűlési képviselője arról beszélt: a bevándorlók egyre agresszívabbak, folyamatos nyomás alatt tartják a magyar határt és az ott szolgálatot teljesítőket. A magyar-serb határ menti településeken élők egyre jobban félnek, hiszen nem ritka, hogy a bűncselekmények elkövetői fegyverekkel rendelkeznek – tette hozzá.

Hangsúlyozta: ebben a helyzetben szinte nélkülözhetetlenek a határvédelmi csapatok. Azt kérdezte: számíthatnak-e arra, hogy a kormány a határvédelmi csapatok segítségével továbbra is megvédi a magyar embereket?

Rétvári Bence, a belügyi tárca parlamenti államtitkára, a KDNP alelnöke felhívta rá a figyelmet: bár most mindenki a háborúra figyel, a migráció kérdése nem került le az uniós napirendről, Brüsszel és a magyar baloldal továbbra is migrációpárti álláspontot képvisel.

Méltatta a rendőrséget, amiért gyorsan és hatékonyan létrehozta a határvédelmi egységeket és köszönetet mondott azoknak, akik szolgálatot vállalnak a határvédelem érdekében. Jelezte: a határvédelmi csapatok toborzása és kiképzése tovább folytatódik. A képviselő elfogadta a választ.

■ KDNP.HU - MTI

Fotó: MTI / Máthé Zoltán

Összefügg-e Soros érdeke és az ellenzék szankciópártisága?

Hollik István (képütkön), a KDNP országgyűlési képviselője a közelmúltban a parlamentben arról beszélt: az ellenzék miniszterelnök-jelöltje a választási kampányban külföldről, Soros György egyik szervezetétől kapott 2 milliárd forintnyi támogatást, holott szigorúan tilos politikai kampányt külföldről támogatni. Szerinte a baloldal ezzel felrúgta a népszuverenitásra alapozott elvet.

Arra is felhívta a figyelmet, hogy az európai energiaválságot a Soros által is támogatott elhibázott szankciók okozzák, amelyekből Soros „kaszál” energetikai befektetésein keresztül.

Szerinte ezzel „a képlet összeállt”, és feltette a kérdést: van-e összefüggés Soros érdekei és az általa finanszírozott „dollárbaloldal” szankciópártisága között. Azt kérte az Országgyűlés nemzetbiztonsági bizottságától, hogy alaposan vizsgálja meg ezt a kérdést.

Répássy Róbert, az Igazságügyi Minisztérium parlamenti államtitkára úgy felelt: a párttörvény világosan meghúzza azokat a határokat, amelyek elfogadhatók a magyar demokráciában.

Szerinte az ellenzék azonban egy másik szabályt is felrúgott, hiszen civil szervezetek is csak átlátható módon fogadhatnak el támogatást külföldről. Ez minden szempontból törvénysértő magatartás – szögezte le –, aminek mind a parlamenti, mind a parlamenten kívüli vizsgálata indokolt.

„KGBéla” elárulta mindazt, amire felesküdt

Immár jogerős ítélet van arról, hogy az Európai Unió intézményei ellen kémkedett Oroszország részére az egykori jobbkios EP-képviselő, Kovács Béla. „KGBéla” tehát elárulta mindazt, amire felesküdt, és nem a hazájának érdekeit nézte.

Bár a Kovács Béla elleni eljárás évekkel ezelőtt indult, úgy tűnik, hogy a baloldal azóta sem változott. A külföldről érkező többszázmillió kampánytámogatások bizonyítják, hogy továbbra is külső elvárások mentén politizálnak, és ezért támogatják az európaiakat és a magyarokat is brutálisan sújtó brüsszeli szankciókat. Felszólítjuk a baloldal képviselőit, hogy hagyják abba a magyar érdekekkel ellentétes politikát!

2022. szeptember 27.

■ KDNP frakció

Simicskó István: A sportközpontok révén nő az ország ellenállóképessége

A honvédelmi sportközpontok feladata a képességfejlesztés, a közösségépítés és a testedzés lehetőségének megadása, utóbbi a jellemformálás eszköze is – mondta Varga Judit igazságügyi miniszter az ország ötödik ilyen létesítményének átadásán október 11-én a Békés megyei Szarvason. Simicskó István, a Honvédelmi Sportszövetség elnöke, a KDNP parlamenti frakcióvezetője azt emelte ki, hogy a központok révén nő az ország ellenállóképessége, erősödik a haza védelme.

A Honvédelmi Sportszövetség elnöke kitért arra: a szövetségnek öt év alatt 450 tagszervezete alakult, ez több mint százezer embert jelent. Honvédelmi táborokon és versenyeken több ezer gyereket, köztük az általános iskolás korosztályt is sikerül megszólítaniuk.

A hazafias, honvédelmi nevelés arról szól, hogy olyan képességeket

Simicskó István kifejtette, honvédelmi minisztersége idején dolgozták ki a Zrínyi 2020-2026 haderőfejlesztési programot, amely a technikai modernizáció mellett célul tűzte ki a tartalékos rendszer újragondolását is. Míg 2017-ben 17 tartalékos katona volt, ma meghaladja a számuk a 12 ezret, de a cél – a 30 ezres hivatásos állomány mellett – a 20 ezer tartalékos elérése – közölte.

adjunk a gyerekeknek, amelyekkel túl tudnak jutni az élet nehézségein, és később a hazát is meg tudják védeni – emelte ki, azt kérve, hogy ha szünetelnie is kell a programnak, idővel haladjasson tovább.

Varga Judit köszöntőjében úgy fogalmazott: „haza csak addig van, amíg van, ki megvédi”. Jól képzett hivatásos és tartalékos katonákra van szükség; szellemi,

fizikai és erkölcsi értelemben is képzett fiatalokra – hangsúlyozta.

Az igazságügyi miniszter kifejtette, veszélyes, kihívásokkal teli korban élünk, amikor a szokásosnál több figyelem jut a katonákra, mert ők teremtik meg az ország békéjét, az emberek biztonságérzetét.

Február óta a szomszédban háború zajlik, amelybe Magyarország nem akar belesodródni, ezért sem katonát, sem fegyvert nem küld Ukrajnába, de történelmének legnagyobb humanitárius akcióját hajtja végre: 1,5 millió menekültet fogadott be Ukrajnából – közölte.

Varga Judit azt mondta, „az agresszorra a brüsszeli elit által kivetett szankciók és az azokkal való fenyegetés miatt” egy lokális konfliktusból globális válság lett: elszabadultak az energiaárak és az infláció. A magyar kormány szerint ha a szankciókat megszüntetnék, az infláció megfelelő lenne,

az árak visszaesnének – hangsúlyozta.

Csak közös fellépéssel tudunk véget vetni az energiaárak növekedésének, a kormány ezért kezdeményezte a szankciókról a nemzeti konzultáció megindítását – tette hozzá.

A miniszter szerint minden, hazafias nevelést szerzett fiatal egy „bástya”. A haza megvédéséhez erő kell, ahhoz egészségre, ahhoz pedig testedzésre van szükség, amihez biztosítani kell az infrastruktúrát. Ez a gondolat hívta életre a honvédelmi sportközpontok létesítését – jelentette ki.

Varga Judit szólt arról is, hogy Magyarország egy erős szövetségi rendszer, a NATO részeként működik, de a teljes nemzeti önállóságra épít: „egy önkéntes alapon szervezett, jól felszerelt és kiképzett, nagylétszámú, tekintélyt parancsoló magyar nemzeti haderőre”. Ebben szerepe van a honvédelmi sportközpontoknak is – mondta.

Modern és nemzeti

A népi és a népies szecesszió hatása Badár Balázs és Bozsik Kálmán fazekasok munkáiban

Badár Balázs és Bozsik Kálmán fazekasok munkáiból nyílt vándorkiállítás október 14-én Mezőtúron, a Türi Fazekas Múzeumban, ahol két hónapig lehet megtekinteni a tárlatot. A kiállítást Latorcai Csaba miniszterhelyettes nyitotta meg. A gyűjteményt várhatóan jövő márciustól Karcagon, később külföldön is bemutatják.

Latorcai Csaba (képünkön), a Miniszterelnökség területfejlesztésért felelős parlamenti államtitkára, a KDNP ügyvezető főtitkára a Modern és nemzeti – A népi és a népies szecesszió hatása Badár Balázs és Bozsik Kálmán fazekasok munkásságára című vándorkiállítás megnyitóján Mezőtúrt „a kerámia fővárosának” nevezte. Hozzátette: a több nemzetközi díjjal jutalmazott szecessziós népi fazekas-

mesterek munkáit nemcsak Magyarországon, hanem külföldön – többek között Törökországban, Olaszországban és várhatóan Lengyelországban is – be fogják mutatni.

A kunszentmártoni, illetve a mezőtúri fazekasság legszebb és legvirágzóbb korszaka Bozsik Kálmán és Badár Balázs nevéhez fűződik – mondta a politikus. Szecessziós és népies motívumokkal díszített kerámiák nemcsak

Magyarországon, hanem Európa-szerte keresettek voltak – hangsúlyozta, megjegyezve: a művészek munkái nemzetközi kiállításokon is sikerrel szerepeltek. „Sajátos stílusuk találkozott az akkori kor Európájának ízlésével és igényeivel” – fogalmazott.

Badár Balázs és Bozsik Kálmán örökségének megőrzése és továbbadása közös feladat – emelte ki. Mint mondta, Magyarország kormánya minden olyan folyamatot támogat, amely az értékmegőrzés által hozzájárul a közös nemzeti örökség fenntartásához. Magyarország kormánya a tervezett vándorkiállítás megvalósítását 4,5 millió forinttal támogatja – fűzte hozzá.

Kétmilliárd forintos kórházi eszközfejlesztés kezdődött Marcaliban

A Szaploneczay Manó Marcali Kórház mintegy kétmilliárd forint értékű eszközfejlesztésbe kezdett, az intézmény a forrás negyedének felhasználásával október elejére 4200 új eszközhöz, berendezéshez jutott – jelentette be a térség kereszténydemokrata országgyűlési képviselője, Móring József Attila október 11-én Marcaliban.

Móring József Attila (*képünkön*) a sajtótájékoztatón beszámolt arról, hogy a berendezések között vannak mobilröntgen- és ultrahangkészülékek, intenzív terápiás eszközök, műtőasztalok, defibrillátorok, gyógyszeradagoló pumpák, fertőtlenítő robotok és – egyebek mellett – EKG-gépek is. Az esz-

közbeszerzés mellett fejlesztették a leletezést támogató informatikai rendszert is – tette hozzá. A politikus hangsúlyozta: a kórház és az intézmény szakmai felügyeletét ellátó kaposvári Kaposi Mór Oktató Kórház folyamatosan együttműködik annak érdekében, hogy a kórház szolgáltatásait igénybe vevő mintegy 60 ezer ember minél magasabb színvonalú ellátást kapjon.

Móring József Attila felidézte, hogy az eszközfejlesztésre egy tavaly augusztusi kormányhatározat adott lehetőséget. A döntés a kórházépület 10 milliárd forint értékű rekonstrukcióját is tartalmazta, de az építkezést az orosz-ukrán háborúval összefüggő szankciós in-

Fotó: MTI / Kovács Anikó

tézkedések következményei miatt bizonytalan időre fel kellett függeszteni.

Moizs Mariann, a Kaposi Mór Oktató Kórház főigazgatója jelezte, hogy újabb 400 millió forint értékben érkeznek eszközök a marcali kórházba, a további berendezések,

műszerek – köztük szűrőbuszok, orvostechnikai és informatikai eszközök – megvásárlásához folyamatban van a közbeszerzési eljárás. Ez a kétmilliárd forint a legnagyobb összeg, amelyet a marcali kórház ilyen célra kapott az elmúlt tíz évben – közölte.

Rétvári Bence: Az iskolaépítő tevékenységet folytatni kell

Gróf Klebelsberg Kuno egykori vallás- és közoktatásügyi miniszter népközlési programjában iskolákat épített; a magyar kormány az elmúlt tíz évben igyekezett ezen az úton továbbmenni, az oktatásba fektetett be, s ezt a munkát folytatni kell a jövőben is – hangsúlyozta a Belügyminisztérium parlamenti államtitkára, a KDNP alelnöke a székesfehérvári Ciszterci Szent István Gimnázium új épületrészének közelmúltbeli átadóünnepségén.

Rétvári Bence kiemelte, hogy az elmúlt időszak az iskolaépítés és -korszerűsítés évtizede volt Magyarországon, amelybe belefért a falusi kisiskolák megmentése és felújítása is. Jelezte, hogy 4576 óvodai és iskolai beruházás valósult meg ezen idő alatt, a fehérvári gimnázium fejlesztésére több mint 4,2 milliárd forint támogatást biztosítottak.

Elmondta, hogy nemcsak „téglaival és malterrel harcoltak”, hanem 26 milliárd forintból korszerű

digitális környezetet teremtettek 2800 helyszínen, további négyezer helyen wifi-kapcsolatot építettek ki és kétezer intézményben sávszélesség-bővítést hajtottak végre. Megemlítette, hogy idén 120 ezer laptopot osztottak ki tanároknak és diákoknak, és hétmilliárd forintból okostantermetet létesítenek 180 iskolában.

Soltész Miklós, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára, a KDNP alelnöke arról beszélt, hogy a kormány fontosnak tartja a keresztény iskolákat, nagyra tartja a csaknem 4200 gyereket nevelő ciszterci közösséget, amely tevékenységével szolgálja a nemzetet, a hazát és az egész kereszténységet.

Szent Bernát „Lángolj és irányíts!” üzenetét tolmácsolva azt mondta, a keresztény, hívő fiataloknak nem szabad elbújniuk, a közösségi szeretetet és élményt, a keresztény értékeket tovább

kell adniuk, ebben segítenek az olyan nagy múltú intézmények, mint a ciszterci rend székesfehérvári gimnáziuma.

A projekt keretében az új szárnyban tornacsarnok, étterem, díszterem, közös tanári szoba és tizenkét tanterem épült meg határidő előtt.

Navracsics Tibor: Magyarország az EU legélhetőbb országainak egyikévé válhat

A Marcal-völgy térsége nagy növekedési potenciállal rendelkezik – mondta a területfejlesztési miniszter, a KDNP politikusa a régió fejlesztési lehetőségeiről szóló szakmai konferencián szeptember utolsó napján Sümegen.

Navracsics Tibor szerint a fő feladat a térség elhelyezése az Észak-Dunántúl, „Felső-Pannónia”, vagyis Közép-Európa nyugati felének térképén. Emellett fontosnak nevezte megtalálni azokat a módszereket, amelyekkel a környék csatlakozhat a dinamikus fejlődő térségekhez, ahol a helyben élők megtalálhatják számításaikat.

A térséget bemutatva a miniszter felidézte: a Zala és Veszprém megye határán levő, és Vas megye egy részét is érintő régiót történelme, a táj adottsága és a helyiek kapcsolatrendszere is összeköti.

Navracsics Tibor rámutatott: a konferencián olyan helyi és kistérségi szintű megoldásokat keresnek a Marcal-völgy települései számára, amelyek ország területfejlesztési politikájához és gazdasági növekedéséhez is hozzájárulnak.

Úgy fogalmazott: az a cél, hogy az elkövetkező tíz évben az EU öt legélhetőbb országa közé tartozzon Magyarország.

Rétvári Bence, a Belügyminisztérium parlamenti államtitkára (balról a harmadik), Soltész Miklós, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára (jobbról a második), valamint Drabos Erik, a ciszterci rend jogi képviselője (balra), Cser-Palkovics András polgármester (balról a második), Bérczi László Bernát ciszterci szerzetes, zirci apát (jobbról a negyedik), Vargha Tamás, a térség fideszes országgyűlési képviselője (jobbról a harmadik) és Orosz Ágoston igazgató (jobbra). Fotó: MTI / Vasvári Tamás

„Civilek a Házban” – beszámoló a 24. Keresztény Civil Fórumról

Ahogy arról lapunk előző számában (Hazánk, 2022. szeptember) röviden hírt adtunk, a Magyar Kereszténydemokrata Szövetség idén ősszel is megtartotta hagyományos Keresztény Civil Fórumát az Országház Felsőházi termében, közel 400 fő részvételével. A téma ezúttal a keresztény társadalmi felelősség volt a közélet, a civil világ és a média területén. Az alábbiakban egy hosszabb beszámoló következik.

Harrach Péter (képünkön), a szövetség elnöke köszöntőbeszédében hangsúlyozta, hogy mai világunk identitásválsággal küzd, amely részben épp a hagyományos, keresztény értékek semmibevételéből ered. Az országgyűlési képviselő hangsúlyozta, hogy a keresztény jelző az ő felfogásában az egyetemes elkötelezettségre utal, és semmiféle megosztó jellege nincsen. Ami keresztény, az emberi, kiegyensúlyozott és normális, ezért van nagy jelentősége a kiegyensúlyozottságot biztosító értékek képviselésének – szögezte le.

Érdekes kontrasztot adott a nyitóbeszédnek **Földi-Kovács**

Andrea (felső képünkön), az ismert műsorvezető-riporter előadása, aki a keresztények társadalmi felelősségét éppen az evangéliumi tanítás radikális – és ezért óhatatlanul megosztó jellegű – felvállalásában látja. „A keresztény közéleti szerepvállalás egyik kulcsa, amit személyesen is volt alkalmam megtapasztalni, hogy ne vegyük túl komolyan magunkat, viszont vegyük mindennél komolyabban Istent” – hangsúlyozta a Védett Társadalom Alapítvány kurátora. Szerinte tévednek azok a keresztények, akik inkább távol tartják magukat a közélettől mondván, hogy az nem

tiszta. Sőt annak, hogy a politika túlságosan bepiszkolódott, részben az az oka, hogy a keresztény testvérek nem illeszkedtek a politika világába az evangélium szellemével – állapította meg.

Blanckenstein Miklós püspöki helynök, plébános előadása is ehhez a kérdéshez kapcsolódott. Hangsúlyozta, hogy Jézus csak az embertől emberig ívelő mikrohelyzetekre adott ötleteket, de társadalmi modelleket egyáltalán nem írt elő. Ezért a keresztény embernek különösen reflexív gondolkodásra van szüksége ahhoz, hogy eligazodjon a közéletben, amihez a II. vatikáni zsinat

jó keretet adott. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a keresztény értelmiségnek szakmailag is jónak kell lennie, miközben az egyik szemét folyamatosan Jézuson, az élő egyházon, illetve az egyháznak az „idők jeleit” értelmező társadalmi tanításain tartja.

Soltész Miklós (alsó képünkön) országgyűlési képviselő, a Miniszterelnökség egyházügyi államtitkára – saját tapasztalatai alapján – a civil világot „behálózó”, de valójában mindig központi politikai akaratot érvényesítő „sorosista” szervezetekről beszélt. Hangsúlyozta, hogy Magyarországon az önkéntesen alakult civil szervezetekből 55-60 ezer is lehet, míg a sorosista szervezetek jó, ha vannak 10-15-en. Az utóbbiak sok százmillió vagy milliárdos összegekből gazdálkodnak, ezért a hangjuk sokakhoz elér, az előbbieket jó esetben néhány millióból, néha semmiből, mégis fantasztikus munkát végeznek önkéntesen. Nagyon fontos lenne, hogy a kisebb civil szervezetek is hallassák a hangjukat, tudván, hogy jelentős társadalmi bázis áll mögöttük. Ha mindig „csak” ugyanazok jelennek meg, őket hamar leszedik, tönkreteszik, meghurcolhatják az erre szakosodott megmondóemberek – szögezte le az államtitkár.

Nacsá Lőrinc országgyűlési képviselő, a KDNP frakciósóvivője szintén a keresztények, keresztény civilek társadalmi részvételének fontosságát hangsúlyozta. Szerinte is súlyos félreértés, hogy keresztényként nem szabad részt venni a kultúra, a gazdaság és a politika alakításában, mert ezek erkölcstelenek, és beszenneyezik az ember lelkét – így a kereszténység végül a sekrestyébe szorul. A helyes felfogás szerinte épp az ellenkezője: a keresztényeknek igenis ott kell len-

ni a média, a művészet, a kultúra, a gazdaság, a politika és a közélet különböző szegmenseiben, s közösségeket építeni, mert erre kapunk küldetést.

A konferencia civil blokkját **Dabóczy Kálmán**, a Hetvenkét Tanítvány Mozgalom elnökének az előadása nyitotta meg. A civil világ, civil lét elsőbbségét hangsúlyozó előadó bizonyos értelemben a politikai megközelítés egyoldalúságaira is reflektált a katolikus egyház kompendiumán keresztül. Világossá tette, hogy a civilség a társadalmi életnek nem valami kiegészítő jellege, hanem az élet alapvető dimenziója, amelynek vannak természetes és szervezett dimenziói. A legintimebb és legbelsőbb természetes dimenzió a család. Ezért is kardinális kérdés az életvédelem, és a családtól jutunk el koncentrikusan a helyi, szakmai, kulturális, nemzeti, nemzetközi közösségekig. A civil élet sokdimenziós és rendkívül dinamikus, sokszor katolikus és szinte irányíthatatlan. A keresztény civil szervezetek jellegzetessége, hogy közvetlen céljuk azonos az egyház apostoli céljaival. A hívek a maguk módján, együttműködve a hierarchiával, hozzáadják a maguk tapasztalatát és felelősségét az egyház életéhez – fejtette ki az előadó.

Schittl-Zaymus Eszter, a CitizenGo kampányigazgatójának előadása nemcsak személyes volt, de prófétai is – pár nappal később született meg ugyanis a nevezetes „szívhang-rendelet”. Az életvédő aktivista hangsúlyozta, hogy a magzati élet védelme a gyermeket váró nőkről történő fokozott gondoskodással valósítható meg. A krízisbe került várandós édesanyáknak és családjaiknak célzott támogatásokra volna szükségük, ami csak az állam, a civil

társadalom és az egyházak széles körű összefogásával valósítható meg. Teréz anyát idézve hívta fel az előadó a figyelmet arra, hogy a meg nem született gyermekek a „legszegényebb szegények”, mert ők a leggyengébbek, a legkisebbek és a legrászorultabbak – egyben pedig magyar nemzetünk tagjai, sőt, jövőnk egyedüli reményesei. Reméljük, hogy a keresztény-konzervatív kormányzat továbbra is nagy figyelmet fordítani az életvédelem ügyére, különös tekintettel az édesanyákat és családjaikat segítő programok kidolgozására.

Móczár Gábor, a Nemzeti Örökség Intézetének (NÖRI) főigazgatója arra kereste a választ, hogy miként segítheti az emlékeztetpolitikát az életvédelem ügyét. Felhívta a figyelmet arra a tényre, hogy 1956. június 4-e óta – amikor a kommunista kormány liberalizálta az abortuszt – több mint 6,5 millió magyar gyermek nem szülehetett meg – és ezek „csak” a hivatalos esetek. Ezért a

főigazgató nagyon fontosnak tartja, hogy a nemzet temetőjében, nagyjaink sírjai mellett felépüljön a meg nem született magyar gyermekek emlékhelye is. Egy olyan emlékpark, ahol az édesanyák és mindazok, akik később szembesülnek egy abortusz lelki következményeivel, vagy nem kaphatták meg a kórházban spontán vetéléssel elhalt magzatuk testét, megfogható módon gyászolhassanak. A későbbiekben pedig alakuljon ki egy olyan szakszolgálat is mellette, amely szakemberek – pszichológusok, pszichiáterek, lelki gondozók – segítségével ezeket az édesanyákat ebben a folyamatban támogatni tudja – vázolta terveit a főigazgató.

A konferencia utolsó, médiaszekcióját **Molnár-Bánffy Kata** kommunikációs szakember, a Képmás magazin tulajdonosának előadásával indult. A sikeres vállalkozó hangsúlyozta, hogy nem mondhatunk le a munkahelyekről mint a keresztény társadalmi tanítás mentén kialakított közösségekről. Nem gondolhatjuk azt, hogy a munkahelyek semleges, pragmatikus helyek kell, hogy legyenek, ahogy az iskola sem lehet az. A vállalkozásaink által kialakított termékek és szolgáltatások sem valami más térben és időben léteznek, mint az életünk egyébként – szögezte le.

Keresztes Ilona, az ismert keresztény műsorvezető a magyar vallási rádiózás újraindulását idézte fel a rendszerváltás utáni évekből. Emlékeztetett: újra elhangzottak a közösség legfontosabb hírei, idézetek a Bibliából, és tanítást is fűztek hozzá. Minden nap dél körül a leghallgatottabb

idősávban, a Krónika után került sor erre. Megszületett a Magyar Televízió vallási szerkesztősége is. Abból a hangszóróból érkezett Isten szava, ahonnan korábban Rákosi beszédei – idézte fel az akkori euforikus hangulatot. Ugyanakkor figyelmeztetett rá, hogy a médiatérben uralkodó nyelvezet azóta nagyon eldurvult, különösen a komment szekcióban dívik a verbális agresszió. Ennek célja általában az, hogy a másik ember adja fel a véleményét, és máskor inkább hallgasson. Mi, keresztények azonban nem hallgathatunk. Gondoljunk vértanú testvéreinkre, akik a nyílt vallásüldözés közepette sem adták fel hitüket, meggyőződésüket – vont megvilágító párhuzamot az előadó.

A konferencia utolsó előadója **Radetzky András**, a Magyar Katolikus Rádió vezérigazgató-helyettese volt, mely médiumot 18 esztendeje alapította a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia. Nemzetközi kitekintésben is ritka, hogy a magyar katolikus egyház teljes mértékben vállalja egy ilyen médium fenntartását – tudhattuk meg. A katolikus rádió fontos célja a preevangelizáció, vagyis olyan emberek megszólítása is, akik nem tartják magukat istenhívőnek, mégis vonzza őket a Szentlélek. Ezért a rádió egy nagyon széles, klasszikus közszolgálati tartalmat állít elő, ami általában érinti az embereket: nemcsak a hit, hanem a közélet, a kultúra, az irodalom, a művészet, a könnyűzene, a komolyzene is ráfér a palettára – fejtette ki a konferencia utolsó előadója.

Hálás szívvel gondolunk vértanúinkra, a magyar függetlenség és szabadság hőseire

„Tegnap hősök kellettetek, ma mártírok. Így parancsolja ezt Hazám szolgálata.”

A magyar történeti hagyomány szerint ezek voltak gróf Desseffy Arisztid utolsó szavai, mielőtt visszaadta a lelkét a Teremtőnek. Ma rá és tizenkét társára, a Pesten kivégzett gróf Batthyány Lajos miniszterelnökre és a megtorlásnak áldozatul esett, mártírhalált halt több száz tisztre és polgárra emlékezünk.

„Hodie mihi, cras tibi”, vagyis „ma nekem, holnap neked”. E szavakat Nagy Sándor József mondta a kivégzésére készülő osztrák tisztnak. És a jóslat valóra vált.

Alois von Howiger, az aradi vár osztrák parancsnoka egy héttel a kivégzéseket követően büntetőfeladatot osztott ki a kényszerűsorozott katonákra, akik nem tudták, hogy az épület pincéjében még Damjanich várparancsnoksága idejéből robbanóanyagot halmoztak fel. Mikor égő fáklyával a kezükben tüzelőért mentek, az ott tárolt puskapor lángra kapott, s az épület felrobant. Ugyan a romok közül még sikerült kimenteni a vezérőrnagyot, sérüléseibe kilenc nappal később belehalt. A történeteket sokan Isten büntetéseként értelmezték. „Ez volt az aradi tragédia utolsó felvonása.”

Bár az önkény közel két évtizedig tartó időszakában megemlékezni is tilos volt, de „az október 6-iki gyászmisét a zsandárok és polizei spiclik orra előtt” – ahogy akkor mondták – országszerte megtartották. Eleink leleményességéről tesz tanúbizonyosságot az az 1861-ben kelt cikk, mely a cenzúrán túljutva a Szegedi Híradó hasábjain jelent meg „A legdrágább paprikáshús” címmel. A szerző persze nem egy tradicionális szegedi receptet közölt, hanem szakácskönyvnek álcázva az aradi várban raboskodó honvédeknek és politikai foglyoknak állított emléket, elsőik közt nevezve „zsarnokságnak” az osztrák uralmat.

173 évvel ezelőtt, 1849. október 6-án a hajnali órákban egy olyan visszavonhatatlan és kitörölhetetlen esemény történt itt, Aradon és Budapesten, a nemzet fővárosában, mely a Habsburg-dinasztia és Magyarország közötti – nyilvánvalóan szükséges – kiegyezést húsz évvel elodázza.

A magyar törekvéseknek már akkor is az európai nagyhatalmak vetettek gátat. Gondoljunk csak a szabadságharcunk sorsát is eldöntő müncheni osztrák-orosz szerződésre, ami alapján ránk támadt Paszkievics orosz hadserege. A nagyhatalmi politika változására bő harminc évet kellett várni, míg nem azok a bizonyos törekvések – Ausztria 1866-os königgrázi vereségével – kerülhetek újra napirendre.

Az aradi vértanúk és a szabadságharc hősei iránti gyász hivatalos formában először 1867-ben, a kiegyezés évében törhetett felszínre. Bár a kormány rendelete korlátozta az ekkor már szép számban életre hívott honvédegyletek országos gyűlését, magát a megemlékezést már nem tiltották.

A szabadságharc vértanúinak emléke – elsősorban az uralkodó, Ferenc József személyes érintettségéből adódóan – nehezen volt beilleszthető a kialakult új rendszer keretei közé. Így bár légkörében szabadon, de csak a kellő politikai tapintat megadása mellett lehetett a vértanúkról és a hőökről megemlékezni. E ki nem mondott kompromisszum része volt, hogy a kormány tagjai hivatalosan nem képviseltethették magukat sem 1848/49 évfordulóin, sem pedig Batthyány Lajos újratemetésén.

A kiegyezést követő években az október 6-i megemlékezések országszerte megszólították a nemzet egészét és egyre nagyobb visszhangot kaptak. Természetes, hogy ez idő tájt az ünnepségek helyszínei közül Arad – a tizenhárom vértanú tábornok mártírúrnának színtere – kiemelkedett.

1874-ben – a kivégzések 25. évfordulójára – a város impozáns ünnepélyvel készült. Damjanich Jánosné gyászlobogót készített, Jókai ez alkalomra költeményt írt. A házak nemzeti gyászlobogókkal voltak díszítve, miközben mintegy tízezres népsokaság gyűlt össze aznap Aradon. A helyi megemlékezések rendszerint a minorita templomban kezdődtek, majd a résztvevők az egykori vesztőhelyre zarándokoltak.

A vértanúk emlékezetét a város a későbbiekben is hűen őrizte: 1881-re elkészült az emlékmű, 1890. október 6-án pedig sor került Arad jelképének, a Zala György által készített Szabadság-szobornak a felavatására. Az ünnepélyen részt vettek a vértanúk családtagjai: Damjanich Jánosné, Schweidel tábornok lánya, Leiningen tábornok fia, illetve a szabadságharc tisztjei közül Klapka György.

Arad jelentősége a magyar emlékezetben vitathatatlan. Mi sem szemlélteti ezt jobban, mint hogy ma is, 173 évvel a gyászos eseményeket követően a Kárpát-medence minden részéből összegyűlünk, és hálás szívvel gondolunk vértanúinkra, a magyar függetlenség és szabadság hőseire!

„Ahol a hősöket nem felejtik, ott mindig lesznek újak.”

■ Semjén Zsolt

Magyarország miniszterelnök-helyettese, a KDNP elnöke október 6-ai gyásznapunkon Aradon mondta el fenti beszédét

Az öröm útja Péli-földszentkereszten

„Az emberi ész képtelen kimeríteni a szeretet keresztén megjelenő misztériumát; a kereszt ellenben meg tudja adni az észnek a végső választ, amit keres.”

Nagy öröm és megtiszteltetés számomra, hogy a Szent Kereszt felmagasztalásának ünnepén Szent II. János Pál pápa *Fides et ratio* kezdetű, a hit és az értelem elválaszthatatlanságát megfogalmazó enciklikájából kölcsönzött gondolattal köszönhetem főtisztelendő tartományfőnök atyát, igazgató atyát, Béla atyát, egykori tartományfőnököt mint kezdeményezőt, a főtisztelendő atyákat, az egyházi és világi előljárókat és minden zarándokot!

A mai napon elsősorban arra emlékezünk, hogy Szent Ilona, Nagy Konstantin császár édesanyja 320-ban megtalálta a Szent Keresztet, valamint arra, hogy Hérakleiosz császár a perzsáktól visszaszerezte annak egyik elrabolt, korábban Jeruzsálembé küldött darabját és azt 628-ban ünnepélyesen, a saját vállára emelve, azt felmagasztalva aranykapun át vitte be a Szent Sír Bazilikába. A szent ereklye tisztelete elválaszthatatlan Jézus Krisztus Golgotán végződő szenvedéstörténetétől és keresztthalálától, melynek végső célja az emberiség megváltása volt.

Az ember ősidők óta vágyik az istenire, a csodára, a természetfelettire, vagy csupán valamire, ami túlmutat rajta, de amikor ezzel végre szembesül, ha nincs elég hite, értelme korlátozottsága okán képtelen azt elhinni, elfogadni.

Pusztán az emberi rációra támaszkodva az ember számára szinte felfoghatatlan, hogy Isten annyira szeret bennünket, hogy kész volt feláldozni egyszerű fiát értünk.

Tehát a szeretet végső mértékegysége az áldozat!

Erre az áldozatra és az ahhoz vezető útra emlékeztették a Szentföldre elzarándokolni képtelen híveket a XV. századtól kezdve a keresztutak, melyek Pilátus halálos ítéletétől Jézus sírjátéleig XIV állomáson keresztül emlékeztették a híveket a szenvedéstörténetre.

A keresztutat járók lélekben elkísérik Jézus Krisztust a Golgotára, miközben saját életük szenvedéseit, netán tragédiáit végiggondolva rádöbbenek, hogy mindez semmiség Jézus kínszenvedéséhez képest. A nagypéntek, a megváltás napja emberi ésszel is felfogható, de magának a feltámadásnak a megértése már sokkal bonyolultabb. Pedig ennek megértése, különösen ilyen nehéz háborús időkben, egy világjárvány kellős közepén elevenbe vágó kérdés!

Louis Évely belga katolikus pap 1968-ban írta *Az öröm útja* című könyvét, amelyben fölteszi a kérdést: „Miért van az, hogy szívesen bekapcsolódunk a nagyböjt során a szenvedéstörténetbe, de a húsvét utáni Szent Ötven Nap örömeiben mintha magára hagynánk Jézust? Pedig a kereszténység igazi jele nem a kereszt, hanem a feltámadás öröme.” Évely atya, az idézett művében a keresztút mintájára egy örömutat formált a húsvét és a pünkösd közötti történések állomásaiból, mely végül 1988 nyarán Sabino Palumbieri szalézi atyának köszönhetően nyerte el végső, 14 új állomásból álló formáját. Palumbieri atya volt ugyanis az, aki 1988 nyarán azt javasolta, hogy Pál apostol Korinthusiakhoz írt első levelében foglaltakból kiindulva hozzanak létre egy sor új állomást. Hosszas teológiai munkát követően végül ez lett a Via Lucis vagyis a Fény, az Öröm, a Feltámadás útja.

Ábrahám Béla atya, egykori szalézi tartományfőnök kezdeményezésére és Andrásfalvy János atya tartományfőnök, valamint De Rossi Raja igazgató atya támogatásával, a Reneszánsz Kőfaragó és a Tardosi kőbánya összefogása révén, valamint az Abronics- és a Völner-család támogatásának köszönhetően, közel 10 éves tervezés után végre elkészült itt, Péliföldszentkereszten is az öröm útja.

A Párkányi Raab Péter Kossuth-díjas szobrászművész kezei nyomán meglevenedő, a reneszánsz itáliai kőfaragók reliefjeit idéző bibliai jelenetek kellő erővel irányítják rá figyelmünket, hogy Krisztus földi útja nem a sziklasírban fejeződött be, hanem sokkal inkább Pünkösdrel, a Szentlélek kiáradásával ért véget, mely végül képessé tette tanítványait missziós parancsának teljesítésére. Egy ilyen ünnepi alkalommal fel kell tennünk magunknak a kérdést, hogy mit mond, mit üzen nekünk személyünkben és társadalmi szinten az Evangélium Krisztus haláláról és feltámadásáról?

Különösen időszerű mindez, hiszen ma egy olyan világban élünk, melyet egyre mélyebben hat át a halál kultúrája. Ennek egyik legszembeötlőbb jele talán az, hogy a napi híradásokban szereplő balesetek, gyilkosságok, természeti csapások és háborús áldozatok szinte természetesnek tűnnek. Ehhez képest furcsa paradoxon, hogy a személyes halállal, az elmúlással egyre kevésbé tudunk megbirkózni. Korunk nagy lelki betegsége, hogy az e világból való eltávozás során egyre többen vannak azok, akiknek senki sem fogja a kezét a búcsú pillanatában. Hogy mindennek mi a pontos oka, azt nehéz megítélni, de annyi bizonyos, hogy a feltámadásba és az örök életbe vetet hit meggyengülése döntően közrejátszik ebben.

„Halálotat hirdetjük, Urunk, és hittel valljuk feltámadásodat”, imádkozzuk a szentmise liturgiájában. Ez a hitvallás rendkívül fontos, de ma már nem elég, mert el kell döntenünk, hogy csupán csodáljuk Krisztust vagy készek vagyunk őt követni is?

Napjaink nyugati, posztkereszténynek mondott kultúrájában ez döntő jelentőségű választás, mely könnyen lehet, hogy Krisztus egykori követőikhez hasonlóan tőlünk is áldozatokat fog kívánni. A kereszténység ugyanis ma már a világ legüldözöttebb vallása. Mára oda jutottunk, hogy a bibliai tanítások nyílt felvállalása nyugaton is veszélyt jelent. Nemrég az Országházban fogadtam a volt finn belügyminiszter asszonyt, akit egy szentírású idézetért hurcoltak meg, de pár napja olvashattuk a sajtóban, hogy egy angol képviselőt lemondásra szólítottak fel, mert hitet tett, hogy a házasság egy férfi és egy nő között köttetik. A veszély tehát valós és közvetlen, amelyre leginkább hitünk megerősítésével tudunk felkészülni.

A Fény, az Öröm, a Feltámadás útja pontosan ebben segíthet nekünk. Miként azt Párkányi Raab Péter szobrászművész fogalmazta: az örömutat végigjárva értjük meg igazán, hogy miért járta végig Krisztus a keresztutat. Mindez segíthet nekünk abban, hogy saját keresztünkkel kellő türelemmel és alázattal cipeljük és így a keresztény közösség értékes tagjává válva képesek lehessünk megőrizni a keresztény Magyarországot.

Isten adjon ehhez segítséget és erőt!

■ **Latorcai János**

Az Országgyűlés alelnöke, a KDNP Országos Választmányának elnöke fenti beszédét szeptember 14-én, a Szent Kereszt felmagasztalása ünnepén mondta el Péliföldszentkereszten, Párkányi Raab Péter Kossuth-díjas szobrászművész VIA LUCIS szoborcsoportjának átadásán

Etika, logika, abortusz

Az életvédő és az ún. választáspárti oldal több évtizedes abortuszvitaja valójában egy igen egyszerű ügy, amely nagyon rövid úton lezárható lenne. Mindössze az alábbi két kérdésre kell világos választ adni:

1. Mikor kezdődik az emberi élet?
2. Létezik-e olyan emberi jog, amely felülírhatja az élethez való jogot?

„Primum nil nocere”

Az első kérdésre már nagyon sok válasz napvilágot látott. Egyesek az idegrendszer kifejlődésétől, mások az első szívveréstől számítják az emberi életet, egy ismert szülész-nőgyógyász pedig kamera előtt mondta el, hogy ez a pillanat a születéskor érkezik el. Gyakran hallhatunk továbbá olyan homályos – akár az emberi lét születés utáni megkérdőjelezésére is alkalmas – meghatározásokat, mint például az öntudat, illetve a saját személyiség megléte vagy az önálló élet képessége. A különféle életdefiníciók tehát meglehetősen önkényesek, sokszor megfoghatatlanok, adott esetben pedig egyértelműen csak az abortusz védhetőségét szolgálják.

Az emberi élet meghatározásakor azonban – különösen, ha annak kioldhatósága a vita tárgya – nem alkalmazhatunk önkényes, relativizálásra alkalmas kritériumokat, de olyan cseppfolyós, logikailag és etikailag értelmezhetetlen rendezési elveket sem, mint a „többségi társadalmi álláspont” vagy a „tudományos konszenzus”. Ehhez ugyanis túl nagy a tét. Világos, egyértelmű, abszolút szempontokon alapuló életdefinícióra van szükség.

Szerencsére két olyan támpontunk is létezik, amelynek a segítségével ez könnyen megoldható. Az egyik Hippokratész híres „primum nil nocere” elve, miszerint az ártalom tilalma az elsődleges szempont. Bár Hippokratész ezt az elvet az orvoslásra vonatkoztatta (a magzatelhajtás pedig éppen az eredeti hippokratészi eskü értelmében nem tekinthető orvosi tevékenységnek), azt valójában egy általános etikai logikának is tekinthetjük, amelyet pont az efféle, komoly gyakorlati következményeket hordozó dilemmák eldönté-

sekor kell alkalmaznunk. Eszerint ha még el is fogadjuk azt, hogy az emberi életnek többféle definíciója lehetséges, akkor is a legkevésbé ártalmas következményekkel járó verziót kell elfogadnunk – ez pedig nem lehet más, mint hogy a fogantatás pillanatától számítjuk az emberi életet. (Megjegyzés: a nőgyógyászati klinikák abortuszról szóló tájékoztatói az ártalom fogalmát – csakúgy, mint a kockázatét és a fájdalomét – kizárólag a nő vonatkozásában használják, amit nyugodtan tekinthetünk az egészségügy morális állapotát igazoló kordokumentumnak is.)

A másik támpontunk nem egy konkrét elv, hanem egy egyszerű következtetés. Láthatjuk, hogy az egyes definíciók az egyedfejlődési folyamat különféle fázisaihoz kötik az emberi élet kritériumait. Csak-hogy a számegyenes nem egynél, háromnál vagy tizenkilencnél, hanem a nullánál kezdődik. Minden folyamatnak létezik egy alanya és egy nullpontja, s nyilvánvaló, hogy az alany nem kapcsolódhat be a folyamatba a nullpont után. Más szavakkal: pontosan az élet folyamatjellege az, ami annak alanyát beazonosíthatóvá, vagyis a folyamat elejétől a végéig definiálhatóvá, megnevezhetővé és önazonossá teszi (esetünkben egy saját génállománnyal rendelkező, önálló élőlény formájában) – és éppen ez az önmagával (szubsztanciális értelemben) mindvégig azonos lény az, akit ember címszó alatt keresünk. Az egyedfejlődés folyamatának egészéből kiragadott emberdefiníció tehát értelmetlen, már csak azért is, mert nincs két egyedfejlődési folyamat, mint ahogy az emberi egyedfejlődés ember nélküli periódusa is önellentmondás.

Az életjog elsőbbsége

Ha tehát kimondható, hogy a fogantatástól számíthatjuk az emberi életet, már csak arra kell választ adnunk, hogy adott esetben az élethez való jogot milyen emberi jogok írhatják felül. Az abortusz mellett érvelők általában – deklaráltan vagy közvetlenül – a testi önrendelkezéshez, a reprodukciós szabadsághoz, valamint a szegénységtől mentes, illetve komfortos élethez való jogot szokták említeni. Ezek közül a legismertebbet,

a testi önrendelkezésről szólót („my body, my choice”) azonnal kihúzhatjuk a listáról, hiszen az nyilvánvalóan egy valótlan-ságon alapul: az abortusz során a nő nem a saját maga, hanem egy másik ember testéről, egész pontosan életéről dönt.

A testi önrendelkezésről szóló érv kevésbé primitív változata, amely a biológiai összekapcsoltságra hivatkozva tekinti jogosnak a magzatelhajtást, ugyan-csak gyenge lábakon áll, hiszen hiányzik belőle annak logikus és meggyőző levezetése, hogy egy kétoldalú függőségi viszony önmagában miért adhat jogot a domináns félnek a másik megölésére – az ilyen helyzetben erkölcsi evidenciának tekinthető támogatói kötelezettség helyett.

Ami a reprodukciós jogot illeti, a helyzet itt hasonló az önrendelkezési joghoz: bár önmagában, jogként létezik, az abortusz kontextusában az nem érvényes, így nem is alkalmazható. A reprodukciós jog ugyanis azt jelenti, hogy a nőnek (párnak) jogában áll eldöntenie, hogy vállal-e utódot, s ha igen, hányat és mikorra időzítve. A reprodukciós jog tehát „esemény előtti” kategória, az abortusz pedig már nem tekinthető fogamzásgátlónak, akkor sem, ha az ún. választáspárti oldal folyamatosan ezt sugallja.

A félreértések tisztázása után most rátérhetünk az eredeti kérdésre, miszerint az abortusz létjogosultságának indoklásaként megnevezett jogok – a nő szociális biztonságához, anyagi színvonalhoz, komfortos élethez és lelki nyugalomhoz való joga (s a teljesség érdekében legyünk nagyvonalúak, és sorolhatjuk ide a reprodukciós jog kiterjesztett módon, „esemény utáni” lehetőségként értelmezett változatát is) – magasabb rendűek-e az emberi élethez való jognál, vagyis adott esetben felülírhatják-e azt. És mielőtt megválaszolnánk a kérdést, szögezzük le – csupán egy lehetséges kiskapu bezárása végett –, hogy az emberi jogok egyetemeseek, vagyis ahogy pl. etnikai, faji, vallási vagy világnézeti szempontból nem alkalmazhatók szelektíven, úgy ez más jellemzők, például kor, egyedfejlődési szakasz vagy biológiai státus tekintetében sem megengedett.

A kérdésre adott válasz pedig a következő: sem a józan ész szabá-

lyai szerint, sem a természetjogi elvekből nem vezethető le az emberi élethez való jog más egyéni jogokhoz viszonyított alárendeltsége; nem véletlen, hogy az abortuszpártiak meg se próbálkoznak ezzel, inkább az emberi élet átdefiniálása – vagyis *részleges dehumanizálás* – révén érvelnek. Tehát ahogy egy válsághelyzetbe került anyának nincs joga például a kétéves gyermeke élete árán megoldani a maga személyes krízisét, ugyanúgy ez a várandós kismama esetében is érvényes. A magzatelhajtás tehát csak akkor megengedett, ha a várandósság biztosan és bizonyíthatóan veszélyezteti az anya életét (vagyis szembekerül egymással az anya és a magzat életjoga), ekkor azonban a művi terhesség-megszakítást etikai értelemben nem magzatelhajtásnak, hanem életmentő orvosi beavatkozásnak kell tekinteni. S mivel imént a természetjogra hivatkoztunk, szögezzük le azt is, hogy ahol a pozitív (írott) jog a különféle női jogokat hallgatólagosan vagy deklaráltan az életjog fölé helyezi – s ez mindenhol így van, ahol legális az abortusz –, ott ez csak a magzatkorúak emberi voltának és/vagy a fentebb említett emberjogi egyetemesség elvének a tagadása vagy elhallgatása árán lehetséges.

A fent leírtaktól függetlenül szánjunk néhány sort arra a jól ismert évrre is, amikor a nő magzat „érdekében” választja a terhesség-megszakítást, jellemzően annak betegségére, a rossz anyagi körülményekre vagy magánéleti problémákra (például az apa hiányára) hivatkozva, de bizonyára sokan találkoztak már azzal a magyarázattal is, hogy valaki nem szeretné „egy ilyen rossz világba” szülni a gyermekét. Összefoglalva: a várandós

nő akár az élete árán (mármint a magzata élete árán) is megóvná leendő gyermekét a reá váró rossztól. Ezzel a széles körben elterjedt, alapvetően önfelmentési célokat szolgáló, hipokrita magyarázattal csupán egyetlen probléma van: a világon sehol sem látjuk, hogy a krónikus beteg, szegény, egyszülős családban felnőtt, vagy csupán a világ helyzetével elégedetlen emberek tömegesen tolongának az eutanáziaszolgáltatók felvételi irodája előtt. Mi több, még a születendő gyermekük életkörülményeire hivatkozó, ám egyúttal abban osztozó abortuszkérelmezők sem siettetik a saját halálukat. Vajon lehetséges, hogy a problémáikat magzatként még másképp látták volna?

Végül – ha már az abortuszpárti érveket nézzük – foglalkozzunk néhány mondat erejéig azzal a szintén közkeletű véleménnyel is, miszerint a magzatelhajtás betiltása csak a külföldön elvégzett, illetve az illegális belföldi abortuszok számát növelné, utóbbi esetben a nők egészségét is veszélyeztetve. Ezekre a felvetésekre az alábbi válaszokat adhatjuk:

- Ha egy életpárti állam polgára külföldön elveteti a gyermekét, annak az ügy szempontjából – vagyis hogy milyen abortuszpolitikát folytasson az állam – nincs semmi jelentősége. Abból a teoretikus lehetőségéből, hogy egy állampolgár következmények nélkül megszeghet egy jogszabályt, még nem vezethető le a jogszabály szükségletlensége. (Ezzel egyúttal arra a szívhangrendelet elleni évrre is választ adtunk, miszerint „úgyse tartják be azt az orvosok”).

- Abból sem vezethető le egy jogszabály szükségletlensége, ha a tiltás következtében megnő az illegális esetek száma. Egyrészt

értelemszerű, hogy amit betiltanak, az illegálissá válik – ebből a szempontból a szóban forgó érv valójában logikai tautológiának tekinthető –, másrészt látnunk kell, hogy a törvénykezés célja nem az illegális cselekmények számának lenullázása, hanem egy élhető, az alapvető erkölcsi szempontoknak is megfelelő társadalmi rend kialakítása. Ha az előbbi lenne a cél, akkor nem is lenne más dolga az államnak, mint hogy minél több bűncselekménytípust legalizáljon.

- Ami az illegális abortuszok egészségügyi kockázatait illeti, elvileg az egészet elintézhethetnénk annyival, hogy nem kell abortuszra menni, és akkor nincs kockázat. De ne legyünk ennyire nyersekek, inkább szögezzük le egy világos ténnyt: az ún. nem biztonságos abortuszokkal a fő problémát nem a nők egészségügyi sérüléseinek a magasabb valószínűsége, hanem a magzatkori halálozás 99-100%-os aránya jelenti.

Összefoglalva tehát az eddig leírtak lényegét, a következőket mondhatjuk el:

1. Az emberi élet a fogantatással kezdődik, mivel minden folyamatot annak nullpontjától kell számítani.

2. Mivel az emberi jogok egyetemeseek, a magzatkorú emberek életét ugyanolyan védelem illeti meg, mint a már megszületetteket.

3. Mivel nincs olyan jog, amely magasabb lenne az élethez való jognál, a magzatkorú ember élete csak akkor vehető el, ha a várandósság az anya életét veszélyezteti.

Ezzel gyakorlatilag a bevezetőben feltett két kérdésre is válaszoltunk. S mivel az imént felsorolt tézisek önmagában is elégséges érvet szolgáltatnak az abortusz tilalmához, s nem kívánják meg további kiegészítő érv alkalmazását (ilyen kiegészítő érv lehetne például a kínzás tilalma), egy észérvek és erkölcsi megfontolások alapján működő világban az életvédelem ügye totális győzelmet aratna. A jelenlegi világ azonban nem ilyen, ezért az életvédők és az abortuszpártolók globális értékháborúja tovább folytatódik, egyre durvább körülmények között, újabb és újabb tabudöntéssel kísérve.

De ez már egy másik írás témája.

■ Csepeli Kálmán

Elhibázott brüsszeli szankciók

A megszokott válságkezelési módoktól eltérően mi a közvetlen segítségben hiszünk

A világ átalakulóban van, új világrend kezd kibontakozni, aminek egyik szomorú állomása a szomszédságunkban zajló testvérháború. Egy ilyen, az egész életünkre hatással bíró átrendeződés küszöbén érdemes megállni és számbavenni, melyek azok az értékek, amiket fontosnak tartunk, mihez kell ragaszkodnunk, és milyen jövőképünk, milyen vízióink van, ha előretétekintünk.

Február 24-én bekövetkezett az, amiről kevesen hittük el, hogy valóban be is következhet. Oroszország megtámadta Ukrajnát. A politika és a hadtudomány kutatói minden bizonnyal még hosszú ideig elemzik az előzményeket és okokat, az azonban egészen biztos, hogy sokkal nagyobb erőfeszítéseket kellett volna tennie az Európai Unió és az Egyesült Államok vezetőinek, hogy a minszki megállapodásokat betartassák. Ezek a nemzetközi megállapodások voltak hivatottak csökkenteni a belső feszültséget az ukrán vezetés és a szakadár régiók között. Az EU biztonságpolitikája kudarcot vallott, mert nem tudta megakadályozni, hogy a kontinensen újabb katonai konfliktus alakuljon ki. Ebben a helyzetben még inkább felértékelődik a magyar kormányzati politika, amely nem kizárólag külső segítségben bízunk, hanem a nemzeti összetartásra, a belső erőforrások mobilizálására építve tudatosan alakítja jövőnkét. Ennek is köszönhető, hogy a kormány az elmúlt tizenkét évben minden veszélyt időben felismert és képes volt azokra céljainak megfelelően hatékonyan és gyorsan reagálni.

A megfelelően kifejezés fontos, hiszen nem elég válaszreakciót adni a kihívásokra, ugyanis olyan módon kell felelni a veszélyes helyzetekre is, hogy a kormányzat legfőbb szempontját – vagyis hogy a magyar emberek, családok érdekeit nézze minden esetben – a stratégiai célok feladása nélkül érvényre tudja juttatni. Emlékezzünk csak a legutóbbi globális kihívásokra, a migrációs válságra és a Covid-járványra, valamint annak gazdasági hatásaira! Magyarországnak egyrészt a kerítés megépítésével, megannyi baloldali támadás ellenére sikerült megóvnia a saját és ezzel együtt az unió határait, másrészt a hatékony járványkezeléssel sikerült úgy kikerülnie a válságból, hogy gazdasági mutatói nemhogy nem lettek rosszabbak, de kifejezetten jó teljesítményről tettek tanúbizonyságot a pandémia elmúltával is.

A szomszédunkban zajló háború most ismét próbára tesz bennünket. Egyesével minden embert és családot, de ugyanúgy a vállalkozásainkat, gazdaságunkat, az egész kormányzatot. Nehéz helyzet ez, hiszen éppen csak kilábalunk az előző megpróbáltatásból, immár fél éve egy másik kálival kell együtt élnünk úgy, hogy nem látjuk annak a végét.

Nehéz helyzetben vagyunk több szempontból is. 1. A közvetlen közelünkben csap össze az egyik atomhatalom az egyik szomszédunkkal. Magyarország a NATO tagja, s így a legmeghatározóbb katonai védelmi szövetség részeként szemléljük az eseményeket. Mivel a hazánk a

béke pártján áll, az azonnali tárgyalások megkezdését szorgalmazzuk, diplomáciai csatornáinkon azért dolgozunk, hogy Oroszország és elsősorban az Egyesült Államok elkezdjék a párbeszédet abból a célból, hogy mindenki számára megnyugtató rendezés következhesse be Ukrajna területi integritásának védelme és Oroszország biztonsági igényeinek kielégítése szempontjából. Mindenképpen természetes módon látjuk el a hazánkba érkező, immár milliós nagyságrendű menekültáradatot, a háború elől menekülőknél lakhatási, ételmezési, oktatási és munkalehetőséget biztosítunk. Folytatjuk az immáron hatodik éve zajló, még honvédelmi miniszterségem idején megkezdett haderőreformunkat, ugyanakkor a korszerűsítés mellett új határvédelmi egységek is munkába állnak a katonaság és a rendőrség megsegítésére.

2. Egy olyan ország a megtámadott fél, amelyben jelentős számú magyar kisebbség él, akiknek életéért és anyagi biztonságáért mi is felelősséggel tartozunk. Ez is az oka annak, hogy Magyarország nem járult hozzá, hogy területén keresz-

A béke szükségszerűsége iránti megingathatatlan hitünk is azt diktálja, hogy ne tápláljuk fegyverrel a konfliktus elnyújtását.

tül fegyvereket szállítsanak Ukrajnába, hiszen a Kárpátalján ebben az esetben értelemeszerűen áthaladó szállítmányok potenciálisan tennék támadási célponttá a jelentős részben magyarok lakta területeket. A béke szükségszerűsége iránti megingathatatlan hitünk is azt diktálja, hogy ne tápláljuk fegyverrel a konfliktus elnyújtását. Sokan felvetik, hogy a háború előtt nem igazán volt felhőtlen az ukrán–magyar viszony a határon túli kisebbségeinkkel való elfogadhatatlan bánásmód miatt. Azt kell mondanom, hogy igazuk van, hiszen ami a nyelvhasználatot, a határon túli nemzetársaink oktatási lehetőségeit vagy a kettős állampolgárság kapcsán a helyzetüket illeti, rengeteg megoldatlan problémánk van az ukrán politikai vezetéssel, azonban a háborús helyzet miatt a legsürgetőbb feladat most a béke megteremtése. Addig is folytatjuk hazánk eddig legnagyobb humanitárius akcióját.

3. Az Európai Unió és benne Magyarország működőképessége is jelentős mértékben függ az Oroszországból származó energiahordozóktól. Az a helyzet, hogy ez ténykérdés. Ebben nincs helye ideológiáknak, sem vágyálmoknak: Európa, a balkáni régió és főleg a V4-ek nem tudnak működni az orosz olaj és gáz nélkül. Ennek történelmi és geopolitikai előzményei vannak. Magyarország

nem tudja tengeri kapcsolaton keresztül, alternatív forrásból fedezni ez irányú szükségleteit! Nem igazak azok az érvek, hogy 2010 óta semmi sem történt, hogy az orosz importhoz kapcsolódó kényszerű függésünket leépítsük! Említhetnénk itt a megannyi új interkonnectort, az új csővezetékkeket és például a napenergiából származó energiaarány jelentős növelését. Ugyanakkor látnunk kell jelen lehetőségeink határait! Nem engedhetjük meg magunknak, hogy az orosz agresszió miatt kivetett uniói szankciók kivégezzék a magyar és az európai gazdaságokat. Az nem lehet opció, hogy az EU polgárai fűtetlen lakásokban és munkahelyeken legyenek kénytelenek átvészelni a közlő telet, miközben akikre a szankciókat kivetették, köszönik szépen, jól vannak. Most az a helyzet, hogy a háború és az elhibázott brüsszeli szankciós politika miatt Oroszország az olaj és a gáz brutális áremelkedéséből adódóan óriási profitra tesz szert. A brüsszeli döntések miatt Európa horrorisztikus energiaárakkal szembesül, viszont a megbüntetni szándékozott Oroszország

napról napra gazdagabb. Az egekbe szökő háborús inflációt, az élelmiszerárak és az energiahordozók költségeinek emelkedését látva azonnali politikai irányváltást kell sürgetnünk az EU vezetésében, hiszen most ott tartunk, hogy Európa jelentős részén nagyon fájdalmas tél elé néznek.

Magyarországot is brutális mértékben érintik ezek a

hatások, ugyanakkor mi mindent megteszünk, hogy a minimálisra mérsékeljük ezek hatását a lakosságra nézve. Hazai gáztározóinkat jól feltöltve, a családokat Európa legnagyobb rezsi-csökkentési intézkedéseivel (ez havi körülbelül 181 ezer forintos támogatást jelent családonként), benzinárstoppal, élelmiszerárstoppal, tűzifaprogrammal, kamatstoppal védve vágunk neki az előttünk álló hónapoknak. Felgyorsítjuk Paks 2 megvalósítását, hiszen az eddig kételkedők számára is egyértelmű, hogy az atomenergia nemcsak zöldenergia, de olcsó és nagy hatékonyságú, amely hosszú távon biztosíthatja az ország energiaellátását.

A baloldali kormányoktól és politikusoktól megszokott válságkezelési módoktól eltérően mi a közvetlen segítségben hiszünk. Tervezzük a családtámogatási rendszer további fejlesztését, kiszélesítését, egy újabb munkahelyvédelmi akcióterv széles körű bevezetését, hiszen nekünk, kereszténydemokrata politikusoknak a családok és az ő boldogulásuk áll az első helyen!

■ **Simicskó István**

A szerző a KDNP alelnöke, parlamenti frakcióvezető. A cikk a Magyar Nemzet október 8-ai számában jelent meg

Széchenyi Zsigmond a vadászíróság leghitelesebb megtestesítője

Széchenyi Zsigmond a vadászíróság leghitelesebb megtestesítője – jelentette ki a miniszterelnök-helyettes a Kárpát-medencei Magyar Vadászati Múzeum a névadó életét és munkásságát bemutató új állandó kiállításának október 14-ei megnyitóján Hatvanban.

Semjén Zsolt kiemelte: a múzeum névadója a szóösszetétel konkrét jelentését tekintve nem vadász író, és mégis a vadászíróság leghitelesebb megtestesítője. Az a vadászirodalom ugyanis, amit ő megvalósított, egy teljesen önálló műfaj, egy speciális, külön világ, nem pusztán az irodalom és

a vadászat részhalmaza – fogalmazott.

A vadászat mint a legerendőbb emberi cselekvések egyike, magában foglalja a naturát és a kultúrát, ezáltal egy ívben ragadja meg az ember antropológiai lényegét – mondta. Mindennek legtokéletesebb kifejezése Széchenyi Zsigmond életműve, melyet megérthetővé és átélhetővé tesz a személyes tárgyait, trófeáit és műveit bemutató tárlat. Ezt második felesége, a múlt év szeptemberében elhunyt Hertelendy Margit hagyatékából válogatott darabokkal bővítették és rendezték újra a múzeum munkatársai.

Semjén Zsolt szavai szerint Hertelendy Margit nem csupán az életben, de az alkotásban is társa, a „történelmi hányatta-

sok során” gondoskodó háterszaga volt Széchenyi Zsigmondnak. A megújult és kibővült állandó tárlat a névadó életét kettőjük egységében mutatja – jegyezte meg. Aláhúzta: a kiállításnak olyan hangulata van, mintha a látogató Széchenyi Zsigmond és felesége egykori közös otthonában járna, miközben ők bármelyik pillanatban beléphetnek az ajtón sétájukból hazatérve.

A magyar vadászirodalom kiemelkedő jelentőségű géniuszai közül Fekete István sokkal nagyobb író volt, mint vadász, Kittenberger Kálmán pedig sokkal nagyobb vadász és természetbúvár, mint író – jelentette ki a politikus. Széchenyi Zsigmond viszont mindkét területen teljes értékűt, maradandót alkotott: művei közül több a vadászat szeretete nélkül is magával ragadó olvas-

mány, míg vadgazdálkodásról szóló alkotásai a szakma „vérprofi és tüpontos” alapművei – tette hozzá.

Szöveg arról is, hogy a múzeum névadója hangulatát, életérzését, benyomásait tekintve pontos kortörténetet vázol fel alkotásaiban Afrikától Indián és Alaszkán át Erdélyig.

Nagy-Hanula Viktória, az intézmény igazgató-helyettese az eseményt követően az MTI-nek elmondta: a Széchenyi Zsigmond életét és munkásságát bemutató állandó kiállítás korábban egy teremben volt látható, a tárlat most a névadó és felesége közös hagyatékából származó, több száz tárggyal bővült.

Az anyagot – melynek újrarendezésében Birck Eszter, Hertelendy Margit lánya segítette a szakembereket – immár két teremben tekinthetik meg az érdeklődők.

Már 1 millió 150 ezer honosított magyar állampolgár!

Tovább nőtt a könnyített honosítással magyar állampolgárságot szerzők száma, amely immáron elérte az egymillió-százötvenezeret. Frissen magyar állampolgárságot szerzett nemzetársaink az Operaházban tettek esküt. A kormány részéről Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes köszöntötte őket.

Állami kitüntetés a többszörös Emmy-díjas Csupó Gábornak

Az elismerést Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes adta át szeptember 29-én Budapesten.

„Állami kitüntetést adtam át Csupó Gábor többszörös Emmy-díjas animációs-rendezőnek, producernek. Nevéhez olyan alkotások fűződnek, mint a Mézga család, a Simpson család, a Fecsegő tipegők, A Thornberry család és a Jaj, a szörnyek! Gratulálok az elismeréshez! – olvasható Semjén Zsolt Facebook-bejegyzésében.